

На основу члана 3. Закона о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 42/04), Статута Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине (усаглашени пречишћени текст од 10. марта 2006. године) и чланова 2. и 3. Одлуке о условима за стицање звања у рачуноводственој професији Босне и Херцеговине бр. 5-5/16 од 25. 02. 2016. године, Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине на 96. сједници од 12.09. 2016. године доноси

**ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА И ПОСТУПКУ РЕДУКЦИЈЕ ИСПИТА
ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА У РАЧУНОВОДСТВЕНОЈ ПРОФЕСИЈИ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

- (1) Овим правилником утврђују се услови и поступак редукције одређених испита, у складу са одлуком Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ (у даљем тексту: Комисија).
- (2) У циљу стицања звања сви кандидати морају испунити услове који се односе на практично искуство како је утврђено Одлуком о условима за стицање звања у рачуноводственој професији БиХ (у даљем тексту: Одлука).

**II РЕДУКЦИЈА ИСПИТА ЗА ЗВАЊЕ
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА**

Члан 2.

- (1) Лицу које има завршен економски академски студиј III циклуса и стечено звање доктор економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и које има доказе о испуњености услова утврђених одлуком Комисије, може бити признато звање Сертификованог рачуновође.
- (2) Подносилац захтјева за признавање наведеног звања, у обавези је да уз поднијети захтјев професионалној асоцијацији достави:
- a) Овјерену фотокопију дипломе о завршеном академском студију III циклуса на економском факултету и стечено звање доктор економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија;
 - b) Извјештај комисије о оцјени докторске дисертације;
 - c) Увјерење економског факултета да је докторска дисертације успјешно одбрањена на том факултету са датумом одбране;

- d) Увјерење послодавца да кандидат има најмање три године радног искуства у универзитетској настави из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија, или доказ да кандидат има објављена најмање три рада из области теорије и праксе рачуноводства у признатим часописима. Уз захтјев је потребно доставити објављене радове из часописа у којима су радови објављени.
- e) Увјерење послодавца да кандидат има најмање двије године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање једну годину на састављању финансијских извјештаја, или три године практичног искуства на пословима рачуноводства.
- f) Доказ о уплати накнаде за обраду захтјева.

(3) Испуњеност услова за признавање звања, предвиђених одлуком Комисије, утврђује Радна група.

При разматрању захтјева, Радна група ће оцјењивати, од стране кандидата, претходно достављене доказе о испуњености услова за признавање звања.

(4) Уколико Радна група установи да је подносилац захтјева доставио доказе о испуњености услова за признавање звања, у складу са одлуком Комисије, донијеће приједлог о признавању звања предвиђеног одлуком Комисије или ће захтјев одбити.

Члан 3.

(1) Лице које има завршен економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и које има документе којима доказује да испуњава услове утврђене одлуком Комисије, може бити ослобођено полагања одређених испита.

(2) Подносилац захтјева за ослобађање полагања одређеног броја испита, предвиђених одлуком Комисије, у обавези је да уз поднијети захтјев професионалној асоцијацији достави:

- a) Овјерену фотокопију дипломе о завршеном економском академском студију II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија;
- b) Увјерење економског факултета да је магистраски/мастер рад успјешно одбрањена на том факултету са датумом одбране;
- c) Објављени рад из области теорије и праксе рачуноводства у признатим часописима;
- d) План и програм студија II циклуса (смјер рачуноводство, ревизија или пословне финансије) са увјерењем о положеним испитима; и
- e) Силабусе за предмете са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент), који су положени у току II циклуса студија, (силабуси треба да садрже циљеве изучавања предмета, исходе учења, садржај предмета, литературу, број ЕЦТС бодова и одговорног професора).
- f) Увјерење послодавца да кандидат има најмање двије године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање једну годину на састављању финансијских извјештаја, или три године практичног искуства на пословима рачуноводства.
- g) Доказ о уплати накнаде за пријем и обраду захтјева.

Члан 4.

(1) Лице које има завршен дипломски научни економски студиј према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса и стечено звање дипломирани економиста или завршен економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 240 ЕЦТС бодова и које има документе којима доказује да испуњава услове утврђене одлуком Комисије, може бити ослобођено полагања одређених испита.

(2) Подносилац захтјева за ослобађање полагања испита, предвиђених одлуком Комисије, у обавези је да уз поднијети захтјев професионалној асоцијацији достави:

- a) Овјерену фотокопију дипломе о завршеном дипломском научном економском студију према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса и стечено звање дипломирани економиста или овјерену фотокопију дипломе о завршеном економском академском студију I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 240 ЕЦТС бодова;
- b) План и програм студија I циклуса (смјер рачуноводство, ревизија или пословне финансије) са увјерењем о положеним испитима, и
- c) Силабусе за предмете са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент), који су положени у току I циклуса студија, (силабуси треба да садрже циљеве изучавања предмета, исходе учења, садржај предмета, литературу, број ЕЦТС бодова и одговорног професора).
- d) Увјерење послодавца да кандидат има најмање двије године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање једну годину на састављању финансијских извјештаја, или три године практичног искуства на пословима рачуноводства.
- e) Доказ о уплати накнаде за пријем и обраду захтјева.

Члан 5.

(1) Кандидат може бити ослобођен једног или више предмета уколико, као први услов, има у току I циклуса студија остварено најмање 60 ЕЦТС бодова, или 50 ЕЦТС бодова у току II циклуса студија, из предмета са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област: рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент).

(2) Уколико је лице које подноси захтјев завршило I или II циклус по наставном плану и програму у којем нису наведени ЕЦТС бодови по предметима, исти се додјељују предмету према ЕЦТС бодовима истог предмета из постојећег плана и програма економског факултета који је завршио, а на основу усклађености са бројем часова.

(3) За разматрање захтјева за ослобађања од предмета Примјена управљачког рачуноводства кандидат треба имати положене предмете који садржајно одговарају предметима Финансијско извјештавање 2 и Примјена управљачког рачуноводства.

(4) За разматрање захтјева за ослобађања од предмета Ревизија и системи интерне контроле кандидат треба имати положене предмете који садржајно одговарају предметима

Финансијско извјештавање 2, Примјена управљачког рачуноводства и Ревизија и системи интерне контроле.

(5) За разматрање захтјева за ослобађања од предмета Примјена финансијског менаџмента кандидат треба имати положене предмете који садржајно одговарају предметима Финансијско извјештавање 2 и Примјена финансијског менаџмента.

III РЕДУКЦИЈА ИСПИТА ЗА ЗВАЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ РЕВИЗОРА

Члан 6.

У циљу стицања звања Овлашћеног ревизора сви кандидати морају имати најмање три године практичног искуства у звању Сертификованог рачуновође, а како је утврђено у Одлуци о условима за стицање звања у рачуноводственој професији БиХ.

Члан 7.

(1) Лицу, које има завршен економски академски студиј III циклуса и стечено звање доктор економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и које има доказе о испуњености услова утврђених одлуком Комисије, може бити признато звање Овлашћени ревизор.

(2) Подносилац захтјева за признавање овог звања, предвиђених одлуком Комисије, у обавези је да уз поднијети захтјев професионалној асоцијацији достави:

- a) Овјерену фотокопију дипломе о завршеном економском академском студију III циклуса и стечено звање доктор економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија;
- b) Извјештај комисије о оцјени докторске дисертације;
- c) Увјерење економског факултета да је докторска дисертације успјешно одбрањена на том факултету са датумом одбране;
- d) Увјерење послодавца да кандидат има најмање три године радног искуства у универзитетској настави из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија, или доказ да кандидат има објављена најмање три рада из области теорије и праксе рачуноводства у признатим часописима. Уз захтјев је потребно доставити објављене радове из часописа у којима су радови објављени;
- e) Овјерена копија сертификата о стеченом звању Сертификовани рачуновођа, и
- f) Увјерење послодавца да кандидат има најмање три године практичног искуства у звању Сертификованог рачуновође.
- g) Доказ о уплати накнаде за обраду захтјева.

(3) Испуњеност услова за признавање звања, предвиђених одлуком Комисије, утврђује Радна група.

(4) При разматрању захтјева, Радна група ће оцјењивати, од стране кандидата претходно достављене доказе о испуњености услова за признавање звања.

(5) Уколико Радна група установи да је подносилац захтјева доставио доказе о испуњености услова за признавање звања, у складу са одлуком Комисије, донијеће приједлог о признавању звања предвиђеног одлуком Комисије или ће захтјев одбити.

Члан 8.

(1) Лице које има завршен економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и које има документе којима доказује да испуњава услове утврђене одлуком Комисије, може бити ослобођено полагања одређених испита.

(2) Подносилац захтјева за ослобађање полагања одређеног броја испита, предвиђених одлуком Комисије, у обавези је да уз поднијети захтјев професионалној асоцијацији достави:

- a) Овјерену фотокопију дипломе о завршеном економском академском студију II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија;
- b) Увјерење економског факултета да је магистарски/мастер рад успјешно одбрањена на том факултету са датумом одбране;
- c) Објављени рад из области теорије и праксе рачуноводства у признатим часописима;
- d) План и програм студија II циклуса (смјер рачуноводство, ревизија или пословне финансије) са увјерењем о положеним испитима; и
- e) Силабусе за предмете са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент), који су положени у току II циклуса студија, (силабуси треба да садрже циљеве изучавања предмета, исходе учења, садржај предмета, литературу, број ЕЦТС бодова и одговорног професора).
- h) Овјерена копија сертификата о стеченом звању Сертификовани рачуновођа, и
- i) Увјерење послодавца да кандидат има најмање три године практичног искуства у звању Сертификованог рачуновође
- j) Доказ о уплати накнаде за обраду захтјева.

Члан 9.

(1) Кандидат може бити ослобођен једног или више предмета уколико, као први услов, има 50 ЕЦТС бодова у току II циклуса студија, из предмета са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област: рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент).

(2) Уколико је лице које подноси захтјев завршило II циклус по наставном плану и програму у којем нису наведени ЕЦТС бодови по предметима, исти се додјељују предмету према ЕЦТС бодовима истог предмета из постојећег плана и програма а на основу усклађености са бројем часова.

(3) За разматрање захтјева за ослобађања од предмета Напредно управљачко рачуноводство кандидат треба имати положен предмет који садржајно одговара предмету Напредно управљачко рачуноводство на I циклусу/мастер/магистарском студију.

(4) За разматрање захтјева од ослобађања предмета Напредни финансијски менаџмент кандидат треба имати положен предмет који садржајно одговара предмету Напредни финансијски менаџмент на I циклусу/мастер/магистарском студију.

(5) За разматрање захтјева од ослобађања предмета Напредно финансијско извјештавање кандидат треба имати положен предмет који садржајно одговара предмету Напредно финансијско извјештавање на I циклусу/мастер/магистарском студију.

(6) За разматрање захтјева од ослобађања предмета Стратегијски менаџмент кандидат треба имати положен предмет који садржајно одговара предмету Стратегијски менаџмент на I циклусу/мастер/магистарском студију.

IV ПОСТУПАК РЕДУКЦИЈЕ ИСПИТА ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА

Члан 10.

(1) Захтјев за редукцију испита подноси се Комисији два пута годишње, до краја фебруара односно до краја августа. У складу са претходним, Комисија је обавезна да по захтјевима за примљеним до краја фебруара одлучи до краја марта, односно до краја септембра, по захтјевима за примљеним до краја августа.

(2) Захтјев за редукцију испита, заједно са документима којима се доказује испуњеност услова утврђених одлуком Комисије и овим Правилником, доставља се професионалној асоцијацији, у којој је подносилац захтјева учлањен.

(3) Захтјев подносиоца, који у прилогу нема одговарајућу обавезну документацију којом доказује да испуњава услове утврђене одлуком Комисије и овим Правилником, неће се разматрати, већ ће подносиоци истих бити позвани да у року од 15 дана допуне документацију. Уколико подносилац захтјева не поступи у складу са захтјевом за допуну документације, захтјев за признавање звања или ослобађање полагања испита, ће се одбацити.

Члан 11.

(1) Радна група утврђује степен сродности испита које је подносилац захтјева положио у току студија са испитима утврђеним одлуком Комисије.

(2) При разматрању захтјева, Радна група упоређује, од стране кандидата претходно достављен план и програм завршеног студија, те силабусе положених предмета са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област: рачуноводство, ревизија и

пословне финансије (финансијски менаџмент), са планом и програмом предмета за које кандидат тражи ослобађање.

(3) Предмети са катедре за рачуноводство и пословне финансије, ужа научна област: рачуноводство, ревизија и пословне финансије (финансијски менаџмент) су предмети чији је садржај наставних планова и програма обухваћен Наставним планом и програмом за стицање професионалних звања.

(4) Поређење се врши тако да се сагледава степен усаглашености силабуса предмета за који се тражи ослобађање са садржајем наставног плана и програма предмета за стицање звања, кориштена литература и компетенције одговорног наставника.

(5) Силабус предмета се разматра уколико је сачињен на основу литературе која је предвиђена у наставном плану за тај предмет за стицање звања у професионалној асоцијацији.

(6) Након поређења, Радна група утврђује проценат сродности положених испита подносиоца захтева, са испитима по одлуци Комисије.

Уколико Радна група установи да је степен сродности положених испита подносиоца захтјева, са испитом по одлуци Комисије, по обиму и садржају седамдесет пет процената и више, донијеће приједлог о ослобађању полагања одређеног испита предвиђеног одлуком Комисије.

Уколико Радна група установи да је степен сродности положених испита подносиоца захтева нижи од 75 процената донијеће приједлог да подносилац захтјева не буде ослобођен полагања одређених испита, предвиђених одлуком Комисије.

Члан 12.

(1) У складу са претходним чланом, Радна група, на основу достављених докумената, сачињава извјештај, који обавезно обухвата:

1. Листу услова за стицање звања, за које се тражи признавање, као и испуњеност истих;
2. Листу предмета које је студент положио на претходном студију или дијелу студија, а за који тражи ослобађање;
3. Да ли се ниво и врста знања, вјештина и компетенција односно исходи учења стечених на претходно положеним предметима битно не разликују од нивоа и врсте знања, вјештина и компетенција које се стичу предметима чије се признавање тражи; и
4. Садржи потпис свих чланова Радне групе

(2) Уз претходно наведени Извјештај, Радна група Комисији даје приједлог да се захтјев:

1. одобри, или
2. одбије.

(3) У свом извјештају Радна група ће детаљно образложити аргументе и закључке на којима заснива свој приједлог. Приједлог радне групе доноси се на сједници Радне групе гласањем већине присутних чланова Радне групе. Уколико приједлог није једногласно усвојен, извјештај мора обавезно да садржи образложење издвојеног мишљења.

(4) Извјештај Радне групе треба да садржи приједлог износа накнаде за признавање звања или ослобађања полагања испита, у складу са Одлуком Комисије о висини накнада за признавање звања и ослобађања полагања испита.

(5) Уколико се у поступку обраде захтјева утврди повреда Етичког кодекса за професионалне рачуновође од стране подносиоца захтјева, Радна група је обавезна да истог пријави Суду части професионалне асоцијације у којој је учлањен.

Члан 13.

На основу приједлога Радне групе, Комисија доноси одлуку. Одлука Комисије је коначна.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, а примјењиваће се од 1. јула 2016. године.

Председавајући
Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Драган Микеревић

Број: 63-1/16
Бања Лука, 12. 09. 2016.г.